

Előfizetési ár:
Égész évre 8 K.
Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 K.
Egyes szám ára
16 fillér.

BELÉNYESI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
Erzsébet tér. —
Mindenemű dí-
jak a kiadóhiva-
tallal fizetendők.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Főmunkatárs: Dr. Buder Ferencz.

Főszerkesztő: Böttván Pál.

Felelős szerkesztő: Dr. Schönzweig Béla.

H á b o r u.

A szkeptikusok azt mondják, hogy az örök béke eszméje sohasem fog megvalósulni. Amíg emberek sokasítják be az alföldi tereket, amíg indulatok, szenvedélyek lesznek, amíg kapzsiság, tulhajtott önértzet hiúság és egyéb hajlamok dirigálják a halandókat, az örök béke eszméje csak álom, a legjobb esetben jámbor óhajítás marad. Lehet, hogy nekik van igazuk. De nem kevésbé lehet igazságunk nekünk, amikor ennek az elérhetetlen ideálnak megközelítését hirdetjük. Ha törvények és intézmények készültek arra, hogy az egyes ember vad indulatait fékezni tartásuk inért ne létesülhetnének törvények és intézmények arra, hogy egész népek vagy nemzet-testek vágyait mérsékeljék, szenvedélyeit guzsba kössék, önzésének gátat vessenek.

Nem akarunk most arról beszélni, hogy a háboru egy nemzet java erejét dönti korai sírba. Arról sem, hogy a borzalmasságig tökéletesített fegyverek mily rettenetes tömegmészárlást visznek véghez s hogy anyák, hitvesek és árvák szívetéptő jajgatása kísér minden kardcsapást, minden tovasüvöltő golyót. Nem ezekről szólunk most.

A huszadik század a gazdaság jegyében indult meg. És ennek szemüvegén át kell néznünk a háboru rombolásait.

Maga a hadba szállás, a lázas készülődés megakaszt minden gazdasági munkasságot. Mindenkinek aggodó szeme ott esügg a esatatéren, és mint vihar előtt ijesztő esend bontja szét félelmetes szárnyait. Az üzleti élet pang, a kereskedelem megszűnik.

Aztán megdördülnek az elő ágyuk. Kiki iparkodik vagyonkáját biztonságra helyezni.

A vállalkozási kedv szárnyaszegett, a drágaság fokozódik, az értékek esnek. Sívárság, apáthia, kedvetlenség mindenütt.

Azután veget ér a hadakozás. Győző és legyőzött egyébképen megsínyli. Mi haszna a győzőnek, ha végül egy kis területet kap, mikor vállait zsibasztóan nyomják le a háboru százmilliókra rugó költségei? S a legyőzött? Annak meg az erkölcsi elégtétele sincsen meg, és vérző szívvel kénytelen hajlékának üszkös romjai között megvonulni. Évtizedekre szóló visszaesést jelent a háboru győzőre és győzöire egyaránt.

És most hadakozzunk! . . .

Az új ipartörvény.

Régi óhajítása az iparosságnak egy új ipartörvény megalkotása. Még is kétségtelen, hogy minden érdekelt tényező

szívesen vár a két évtizedes várakozás után még egy ideig, ha ezzel inkább látja biztosítva egy oly ipartörvénynek a megalkotását, amely az életbe áttételve üdvös hatással lesz az iparra és kereskedelemre. Már pedig az új törvénytervezet oly sok és nagyfontosságú kérdést ölel fel, a gyakorlatban még ki nem próbált új intézményeket kíván letesíteni és általában annyira tulterjeszkedik ipartörvényünknek megszokott keretein, hogy a gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából az alapos megfontolás nagyon is indokolt.

Ami a törvénytervezet általánoságban illeti, minden érdeket tényezőnek és mindenkinek, aki az ország iparának és kereskedelmének fejlesztését és virágzását szíven viseli, örömmel kell latnia, hogy az 1894. évi 17. törvénycikkben foglalt, most érvényben levő ipartörvényünknek a revíziója nagy lépéssel haladt előre a megvalósulás felé. Ámde más kérdés, vajjon kívánatos-e hogy a tervezet jelen alakjában és főleg mostani terjedelmében váljék törvénygy? Erre a kérdésre habzás nélkül és határozottan nemmel kell felelnünk.

A tervezethez fűzött előszó maga is elismeri, hogy sok szó fér ahhoz, hogy az egész anyag egy törvénybe le-

A BELÉNYESI UJSÁG EREDETI TÁRCÁJA.

A HATALOM.

Irta: ZSOLDOS LÁSZLÓ.

Vladimir cár izgatottan patant fel az íróasztala melől:

— De hisz ez türehtetlen! — kiáltotta haraggal. — Hol kopog? — és hangja itt egyszerre félénk-ké meg zavarossá vált — Hol kopog itt írógép?

Becsöngette a szolgálattevő udvari tisztet és csöndesen mind akinek titkolni valója van, maga mellé intette.

Hallod? Kipi-kop? . . . kip-kop? Hallod Pecsov?

Pecsov, a szolgálattevő tiszt nem hallot ugyan semmit, de azért mialatt úgy állott uralkodója előtt, mint a cövek, vak engedelmességgel válaszolta.

Parancsára, felség, hallom.

A cár tenyerével az asztalra támaszkodva, szemében a téholy tekintetével meredt a levegőbe.

Kipi-kop . . . kip-kop, kopog az írógép. A halálos ítéletemet kopogtatja hallod-e Pecsov?

A tiszt homlokán kiütött a hideg verejték. Minden szentekre a cár megörcült, — vilant át az agyán egy pillanatra. Ám a másik szempillantásban már elszánt nyugalom szólat m.

Bocsánatért esedezem, Felség, de itt semmiféle írógép nem kopog a teremben.

Vladimir az előtte heverő aktacsomóra csapott az öklével.

Nem kopog? Hát akkor mi kopog? Mi tesz ugy folyton, hogy kipi-kop . . . kip-kop ha nem írógép?

Bocsánatért esedezem, Felség, de . . . akar mentegetőzni a tiszt, az atyuska — azonban nem engette szóhoz jutni.

Honnan kerül az íróasztalomra, az ágyamba, a párnára, a kabátom zsebébe, a szőnyegre a falra, ugyszólván nap-nap után a forradalmi bizottság halálos ítélete írógépen kopogtatva, ha nem itt, a tulajdon lakosztályomban van eldugva az írógép? Honnan, Pecsov ezt fejsd meg nekem, ha még nem ment e, az eszed?

Ez az utolsó mondás, ugy látszik, tetszett Vladimir cárnak, mert rekedt hangon nevetett és újra mondta.

Igen ha nem ment még el az eszed?

A tiszt minden bátorságát összeszedte, hogy szembe szálljon a hatalmas urral és a dogya válaszolt,

Bocsánatért esedezem, Felség, De az udvar tudomása szerint tíz nap óta nem találtak a lakosztályban felségsértő, átkozott iratot.

Pecsovnak igaza volt. A forradalmi bizottság utolsó üzenete a cárhoz tíz nap előtt került ki Vladimir íróasztaláról, ahol az államkormányzati okmányesemő tetején fektült, Gépirással lekopogtatott irat volt és a cár halálos ítélete volt benne, arra az esetre, ha két hét alatt nem adja meg az orosz birodalomnak az igazi alkotmányt. A két héthől tíz nap már le telt és a minden oroszok ura ez kló szerint szünet és jóformán alvás, vagy nyugalom nélkül ezen az egy dilemmán töprengett.

Alkotmány a népnek, vagy halálos ítélet a cárnak.

Teljes tíz napon át mérlegelte, fontolgatta, hánytorgatta jobbra-balra magában a kérdést mindaddig, amíg végtére vízió nem támadtak és hallucinálni nem kezdett.

— Kipi-kop . . . kip-kop. Most kopogtatja a szobában a halálos ítéletet az írógép . . .

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladeköt, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számiailan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkör
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tívegenkint 4.— korona.

gyen-e? Mellette felhossa azt, hogy az egybefoglalt részek így szoros kapcsolatba kerülnek, nem törvénybe foglaltatván különféle rendelkezések, az eljárás egyszerűsített és elkérülhetővé válnak az ismétlések és más törvényre való hivatkozások.

Ezek az érvek azonban nem elég fontosak és semmiesetre sem elegendők arra, hogy az új ipartörvénynek a tervbe vett kiterjedésében való megalkotása mellett foglaljunk állást, azokkal a sokkal nagyobb számu és sokkal fontosabb indokokkal szemben, amelyek ellene szólnak. Ez között a tervezet előszava is felhossa azt, hogy a törvény nagy terjedelmű, amelyhez annak kezelhető ségét, hogy speciális törvények könnyebben mennek át az egyes érdekeltségikörök véérébe, tehát alkalmazásuk egyszerűbb és könnyebb.

Vannak azonban ennél súlyosabb indokok is. Mindennek előtt az, hogy a tervezetből mostani terjedelmében és alakjában lehet egy törvény, de egységes törvény soha. A törvénytervezetnek egyes részeit annyira különböző felfogás lengi át, mintha azok nem is egy korszakban készültek volna.

De ettől eltekintve, lehetetlen, hogy ipari életünk a legnagyobb zavarok és legsúlyosabb rázkódtatások nélkül megbirja annyi új intézménynek az életbe egyszerre való átültetését, sőt a meglévő és megmaradó intézmények keretén belül is annyi új intézkedésnek egy időben való keresztülvitelét, mint a mennyit a törvénytervezet magában foglal.

Még egy nem kevésbé lényeges szempont szól az ellen, hogy a tervezet reformok min egy időben lépjenek életbe. Ezeknek az új intézményeknek a fenntartása ugyanis óriási költségeket igényel, amely költségeknek nagyobb részét járulékok és tagsági díjak alakjában közvetlenül és kizárólag, másik részét pedig közvetve, adó alakjában jobbjára szintén az iparos — kereskedő osztály fizetné amely költségek oly nagy terhet hárítanak egyszerre az iparosokra és ke-

reskedőkre, hogy azt ez az osztály existenciájának veszélyeztetése nélkül meg nem bírja. De nem bírja meg a terhek áthárítását a fogyasztó közönség sem, amely a máris uralkodó általános drágaság elége sujt.

Ily körülmények között, bármennyire imponáló is az a nagy anyag, amelyhez hasonló terjedelmű törvényalkotás kevés van, amellel kell állást foglaljunk, hogy az új ipartörvény maradjon körülbelül azon keretek között, amelyben a mostani ipartörvény mozog, pótolva a hiányokat és javítva az elavult intézkedéseket. Ellenben a tervezet egyéb részeiben felöltet kérdések csak az új ipartörvény megalkotása után, fokozatosan, külön törvényekben nyerjenek megoldást.

A hétről.

Összejönnek tanácskoznak. Egyik jelölő értekezlet a másikat éri. A vezetők puhatólónak a nép hangulata után s hamis acordok ütnek meg füleiket. Miért? Mert akikkel összekötésben vannak azokat személyes motívumok vezetik. AZ uralkodó párt szerdán és szombaton tartott jelölő gyűléseket. Ez a párt loyálisnak tartja magát s bár minden egyes tagja elítélőleg nyilatkozott az ifjak pártjának ama merész kijelentésére, hogy „Le a papokkal, le az urakkal!” — Mindazonáltal annak első részét a két magyar felekezet lelkészének mellőzését kimondta. Szomorú jele az időnek! Mindenesetre az illető lelkészeket ez az eljárás a jövőben nagyobb tevékenységre s helyesebb társadalmi politikára kell hogy sarkalja.

Eddig különben azok vannak jelölve, akik vagy magukat jelölték, vagy kilincseltek. Betelik itt is, hogy „a nemes büszkeség rongyokban jár és száraz kenyere eszik!” Különben a ki város atya akar lenni, utcahosszat kiabálni kell a pótdadó és az esküdti fizetés ellen. Ez ma a legegészségesebb program! A jelölésen jelen volt román papi

és nem papi emberek a két magyar pap kihagyásának munkálásával nem segítették elő a román magyar barátságot. Sőt ezen eljárásukat itt e helyen a jövőre vonatkozólag leszögezzük.

No de miért politizáljak én? Hiszen ma már ez nem okos embernek való dolog. Beszeljünk inkább a színészetről. Színházban e héten sok jó kacagtató est volt, ezek között az Ujvári jutalom játéka. A Milulás is e héten járt városunkban. Haragosan jött, háborús kedve volt, fagyos lehetett és borzas szakállal. Ujvári kómikusunknak csusztatott is a zsebébe valamit. De én hiába tettem ki a csiznámat nekem nem hozott semmit sőt még a képviselő jelöltek közül is kimaradt népszerűtlensége révén, a

Hirnök.

A színházi hét.

E héten a színházban a műsor változások domináltak. Vasárnap este „Fuzsitus kisasszony” helyett „Aszfaltbetyár” Szerdán „Remény” helyett „Nattalin” és pénteken a műsorra kitézett „Varázskeringő” helyett „Szép Ilonka” és végül szombaton, a „Dolovai nábob leánya” helyett „Fuzsitus kisasszony” került előadásra. S a műsor változása miatt bármily kellemetlenül hatnak is a színház látogató közönségre, még csak felelősségre sem vonhatjuk a direktort. Hiszen ő csak azt az üzleti elvét váltja valóra, hogy változatos műsorról fog szolgálni. Mindamelllett a változatoságnak esetén magyarázásáról ezental nem kérünk.

A vasárnapi előadás. Vasárnap Feld Mátyás és Faragó Jenő társaságnak „Aszfaltbetyár” című bohózata került előadásra. A darab maga nyári sőt kánikulai alkalomra izódott, s így kétes értékének megállapításánál nem szabad a komoly kritika mértékét használni, sőt az előadásra vonatkozó megjegyzésünket is elhallgatjuk, de egy körülményt nem hagyhatunk megemlítés nélkül. Az igaz-

Megrögzött, vérbeli kényur volt, és inkább megőrült semhogy rá tudta volna magát szánni, hogy alkotmányt adjon a népnek ilyen az igazi cár.

Pacsov is megborzadva látta, hogy örültel van dolga és sokért nem adta volna, ha akárhol másutt, csak ne a cár szobájában érezte volna magát. Hirtelen mentő eszméje támadt. Mielőtt előbbi szava a cár megtalálta volna a választ, szaporán, mintha valakire felelne, folytatta a mondókáját:

— Különben pedig Felsőcsodára parancsára tüstént értesitem a testőrség parancsnokát, hogy tiltott írógép kopog a szobában.

— Az én parancsomra? — csodálkozott Vladimir, mert első percben nem emlékezett vissza a parancsra, amit nem is mondott. A következő pillanatban azonban, befolyásolható állapota révén már maga is azt hitte, hogy ezt a parancsot adta a tisztnek, és visszahúzódva íróasztala mögé a karosszékhöz, kegyesen intett:

— Helyes, Pacsov, eredj!

Csakhamar futótüzként terjedt el először az udvarnál, aztán pedig egész Pétervárott, hogy Vladimir megőrült. Az udvarnál, ahol a szobákban, csak suttogtak előle, a városban, ahol minden hivatalos felvilágosítást megtagadtak és mindent makacsul cá-

foztak, hangosan tárgyalták a szenzációs politikai eseményt.

A forradalmi bizottság titkos üléselő helyén, egy eldugott hónapos szobában, hidegvérrel fogadták a nagy hírséget.

— Ha Vladimir megőrült, akkor nem Vladimir, hanem Péter ur fog meghalni a zsarnoki széken.

Aztán, mintha misem történt volna, eszében hozzáfogtak egy új kiáltvány megfogalmazásához, melyben figyelmeztetik a népet, hogy az új cárral szemben legyen mindaddig tartózkodó, amíg az alkotmány kérdésében színt nem vall. Ha megadja az alkotmányt, akkor éljen az a tyuka, ha továbbra is abszolutizmust akar, vesszen el.

Egyszerre távoli robbanás zaja rázta meg a szoba ablakát. A bizottság tagjai felugrottak a helyükről.

— Merénylet! Hogyan? Mára senki ellen sem adtunk ki halálos ítéletet!

— Valami műkedvelő tett, — jegyezte meg fagyos mosolyval az asztal végén Merinoff, a forradalmi bizottság feje és vezére, akinek nagy felsőbbbsége első tekintetre meglátszott a többiek fölött. — Mindig belekontárkodnak a dolgunkba.

Nemsokára ismerős léptek kogogtak a folyósóról.

Ithon van a szakácsné? — kérdezte kívülről egy női hang. Ez volt a jelszó, a bebocsájtásra. Kinyitották az ajtót és Olga lépett be, a bizottság legkülömb vizslája. Kissé izgatottan dobta le magáról nagy gyapotkendőjét, amelyikbe be volt burkolodva:

— Sándor levegőbe röpitette a cárt. Most. Öt percel előbb.

Az emberek mintha villamosütést éreztek volna a testükön:

— Vladimirt?

— Nem, az újat, Pétert. A plyaudvar előtt. Most érkezett Moszkvából, hogy proklamálja magát. Cafatokba röpült. Örült pánik. Sándort elfogták.

A bizottság tagjai — esupa halálra szánt arc, — összenéztek.

— Ügyes dilletáns, — dühnyögte magában Egy öszbecsavarodott ur, aki az imént még az új proklamációt szövegezte, ceruzájával huzigálni kezdett valamit a fogalmazványában:

— Vladimir megőrült: Zsarnoki hajlamával ösmert utódját Pétert utólte a népszabadság bosszuálló anyala, tehát az új cár...

Az öreg a körülállókra tekintett:

— Ki is most az új cár?

— Cirill, mondotta valamilyenük.

(folytatása következik.)

gató nevezetesen azt a darabot előző heten zónaelőadásra tüzte ki és megis rendes előadásban adta elő. Előbbi tényével beismerte, hogy a darab csak zónaelőadásra érdemes, de utóbbi meggondolja és beadja rendes előadásban a bérlőknek. Ez ellen a jóízűs nevében óvást kell emelnünk. A színészet ügyét oly impozánsan telkaroló közönség mint a miénk, ily leírás nem érdemel ki. Mentségül nem fogadjuk el azt, hogy a vasárnapi publikumnak ilyen darab kell, mert akkor a bérlők látogatják a színházat és ők nem eiegszenek meg a Feld Mátyási ádákkal. Az igazgatónak pedig az irodalmi nívórol a színház tulajdonképpeni fenntartói, a bérlők rovására nem szabad leszállnia. Egy jó népszínmű előadása kielégítette volna a bérlőket és a vasárnapi publikumot egyaránt.

Helpő: Porzolt „Asszony” című zönművüknek abban a kifogástalan előadásában a társulat drámai előadásait jellemzi. Az előadás főerőssége ismét Dobos igazgatóné volt. Megragadó egyénilyeg mélyen átgondolt játéka, a drámai kitérésnek precíz kifejezése nagy hatást tettek a csekélyszámu közönségre. A drámai előadások sorsa nálunk az igazgatóné kezébe van letéve. Ha indípozícióval küzdeme, vagy egyéb okok akadályoznák a drámai főszerepek eljárásában a darab sikerét, az őse megvolna pecsételve. Az igazi művészetet méltányolni tudó közönségüné hálásan is ünnepli őt minden fellépésekor.

Partnere az udvarlót alacító Bónyi krónikus szerepne tudással küzdött ami szinte megakasztotta a cselekvény menetét. A többi szereplők közül még Rajzot és Óvári Rózsit említhetjük meg. Mindkettőnek játéka szépen illeszkedett bele az összjátékba.

Kedden: „Szép Ilonka”, ez az izigvéri magyar levegőjű operette ment telt ház részvétele mellett. Az előadás erkölcsi sikere alacit maradt az anyagiaknak. Ilonka szubtilis alakját Kürthi Lili rajzolta meg, de alakításából hiány volt a naivitás és bájos félénkség, mely ennek a szerepnek legjobban megfelel. A térdig érő kurta ruha még nem elég az ilyen ideális lány szerep kidolgozásához. A harmadik felvonásban sem tudta hiven és természetesen visszatükozní a szerepében csalódott lánykának paroxizmusát.

Novák Ilonka Mátyás lány szerepében művészetének javát nyújtotta. Alakításával egyrészen találóan és sikerült színekkel jelemzte a hódító büszke és a gyengéd gráciával lépett ancaival valrsággal frappirozta a közönséget,

A cinkotai kántor jóízű alakjából Kokles mitsem tudott csinálni. Maszkja sem volt találó. Az öreg Peterdi szerepében jó volt K... udvari bolond észelgős szerepében Ujvári tett tanúságot a komoly szerepekbeni járóságáról és helyes érzékéből. Az előadás menetere némileg zavaróra hatott, hogy a közönség egyresze a legkomolyabb mondásait is megkacagta. De ez már a kórikusok végzete. No meg az is, hogy a harma-

dik felvonás végén a természet ölében kelett megfagyania.

Szerdán: Heltai Jenő szíporkázó szellemességi bohózatát, a „Naftalin”-t csekély számu közönség részvétele mellett került színre. Az előadás annyit sem érdemelt. A szereplők egyike sem nyújtott kidolgozott alakítást, talán azt hitték hogy bohózatnál a kellő betanulás is mellőzhető. De tény, hogy a szereplők szokatlan nemtörődömséggel játszottak. Bónyi ismét zeteteti a szerep nem tudásban, azonfelül tévesen fogta fel a szerepét. Az egész ensembléből Ujvári emelkedeti ki folyékony előadásával és Patkány Etus szerepében, Novák Ilona kedves pajzanságával és grációzus táncával. Dobó Sári értelmesen előadott kueljával sok tapsot kapott.

Csütörtökön: Ujvári Miklós jutalomjátékául a „Nap hőse” című kacagtató bohózatot játszotta a társulat. A közönségnek a jutalmazott iránti szimpatija szépen nyilatkozott meg az előadáson, amennyiben a közönség a bérlészünet dacára egészen megtöltötte a színházat. Ovációról pedig csak azért nem számolhatunk be, mert a jutalmazott arasznyi szerepe nem volt alkalmas az ünnepeletésre.

Helyette az igazgatóné egy táncosné szerepében rászolgált az ünnepeletésre. A művésznő ezuttal egy vérbeli újabb soubbrett szerepben tett tanúságot figyelemre méltó kvalitásokról. Énekszámait után percekig zúgtak a tetszésnyilvánítás jelei. Jól megjátszották szerepüket Alapi és Konc is. Az új kórikául az elismerés hangján emlékezhethetünk meg.

Péntek: „Szép Ilonka” ment az ismert szereposztásban félhelyárrakkal.

Szombaton: „Fuzsitus kisasszony” Ziehnnek a budai szinkörben nemrég bemutatott új operettje került színre. A könnyed zene nálunk is hatott és a librettója Mérei Adolf sikerült fordítása tetszésre talált. Az operett címszerepét Novák Ilona alakította az ő elragadó temperamentumával.

A hét műsora: Vasárnap Fehér Ilona, Gárdonyi nagysikerű népszínművét játsszák. Hétfőn, a Remény előadásán a Jótékonyosság Szeleme vonul a színházba, az igazgató ugyanis ez előadás jóvedelmének egy nagyobb részét a szegény gyermekek felruházására fordítja. Az igazgatónak ezt az áldozat készségét remélhetőleg telt házzal fogja honorálni a jótékonyosság ideális eszméjeért lelkesülő közönségünk. Kedden viharos kacagástól lesz hangos a színház. A sabin nők elrablása című bohózatban egymást követik a páratlan humorral megírt jelenetek. Szerdán Millocker klaszikus zenéjű operettje a „Komédiások” kerül színre. Csütörtökön Rajz Ödön jutalomjátékául Egy katona története, kerül előadásra. Ez a színmű elsőrendű drámai alkotás és kiválóan alkalmas arra, hogy Rajz alakító képessége megfelelően érvényesüljön. Ő ugyan nem vadászott külső hatásokra, alakításaiban többre becsülte a művészi nívót a könnyen elérhető sikerénél, de a műértő közönség éppen ezért adózott elismeréssel minden szereplőseért

Rajz egyénisége és ritka rendezői talentuma rászolgált arra, hogy intim ünneplés keretében tartja meg jutalomjátékát. Pénteken zónában Varázskeringő, megy. Szombaton, a most elhalt Sardounak egyik legkitűnőbb drámája a „Boszorkány” kerül színre.

HIREK.

Személyi hírek. FÖLDI JENŐ királyi tanfelügyelő, ki január elsejétől az ujonnan felállított helybelyi kir. tanfelügyelőség vezetője lesz a napokban városukba időzött, hogy családja számára lakást keresen. De eredményt nem ért el. Itt léte alatt tisztelgett Radu Demeter pöspüknel.

— **Dr. Wertheimstein Henrik,** főszolgabíró ki betagsége miatt szabadságon volt a mult hét folyamán hazaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— **Bimbó hullás.** Könyves János fenesi ifjú lelkes és nejt sulyos csapás érte első szülött kis gyermekök első perceiben meghalt. Temetése f. hó 10-én délután volt.

— **Képviselő választás.** A bihari képviselő választás alkalmával nagy többséggel Nadányi Miklós 48-as kormányparti jelölt lett megválasztva, ki mint a függetlenségi párt elnöke érdemelte ki buzgó munkásságával a meg tiszteltetést.

— **Dr. Buder Ferencz** t. b. vármegyei főorvos, takarékpénztári igazgató, ki a takarékpénztárak országos szövetségének a gyűlése Budapesten időztében hirtelen megbetegedett, karján operatiónak lesz kénytelen magát alávetni s emiatt szanatóriumban maradt s karját hosszabb ideig nem lesz képes használni.

— **Koronás életbiztosítás.** A belényesi népbank életbiztosító osztályt szerzetett heti egy koronás befizetéssel, különösen szegényebb sorsu embereknek a részlet kicsinységénél fogva előnyös és hasznos intézmény.

— **Meghívó.** A Willgerodt művek erdőipar b. t. betegsegélyző pönztára folyó évi dec. hó 20-án d. e. 9 órakor Szudrieson a vállalat irodahelisében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a pénztár tagjait meghívja. Tárgysorozat: 1. Ig. tag választása. 2. Az alapszabályok módosítása.

— **Nyilvános köszönet.** Az „Iparos Ifjak Önképző Köre” által rendezett f. évi nov. hó 29-én lezajlott. Kedélyes délután alkalmából felülfizettek a következők: Székely József 2 k. Bottyán Pál és Ötvös Géza urak 1—1 koronát fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség.

— **Nyilvános nyugtázás.** Az állami elemni iskola gondnoksága illetve óvoda felügyelő-bizottsága részéről az iskola óvoda szegény növendékeinek felruházására Beliczay Elekne, Fényes Ákosné, Zankó Tivadarné, Bottyán Pálné, Ertsey Kálmánné, Gécy Dezsőné, felügyelő-bizottsági tagok által gyűjtött adományok kimutása: A novemberi gondnok gyűlésen jelen voltak adakozása 15 kor. 50 fillér. Grüner Simonné 10 k., Belényesi izr. jótékony nőegylet 20 k., Belényes város 100 k., -Belényesi Takarékpénztár 20 k., N. N. 50 k., Dr. Wertheimstein Henrik 20 k., Veinstein Mark 10 k., Kosztka Géza 10 k., Tóth Andor 3 k., Buder József 2 k., Berkovics N. 1 k., Süßmann Lázár 1 k., Büchler József 1 k., Kepes Ignác 1 k., Özv. Leipnik Mártonné 4 k., Czukker Zsigmond 1 k., Pavlovics Istvánné 60 f., Batory Jolán 2 k., Pallady Kórnél 1 k., Népbank 4 k., Stern Mór 2 k., Schwimmer Mihályné 2 k., Voldán János 1 k., Papluka György 2 k., N. N. 30 f., N. N. 30 f., N. N. 40 f., N. N. 40 f., Bottyán Pálné 2 k., Egy kis leány 20 f. Gécy Dezső 3 k., Zsigmond 1 k., Weissglaz 1 k., Morsl János 2 k., Bogdán 1 k., Virághné 40 f., Dringó 60 f., Valhovszki Géza 1 k.,

Ardeai 1 k., Belényesi József 1 k., Sziget köz 2 k., Zsák István 50 f., Erdélyi László 3 k., Derzsi Ferenc 1 k., Vonyátka Ferenc 2 k., Kristó József 2.40 f., Belényesi Casinó 10 k., N. N. 2 k., Matits 1.50 f., Selésinger 20 f., N. N. 30 f., Frater Pálné 2 k., Széles Elek 3 k., Molnár György 3 k., Veiner 1 k., Draganul 4 k., Dr. Csordás János 3 k., Politzer Simonné 12 drb. fejkendő érték 12 korona.

A tüdővész gyógyszerül a bukfa-kátrány-készítménynek teljes joggal régi jó hírnévnek örvendenek. Ezen készítmények a legkülönbözőbb alakban használhatók, melyek között legjobb a „Sirolin-Roche”. miután ez hatásos, ingernélküli és mindenek előtt igen jóízű. Kapható minden gyógyszerárban.

x **Szép. jé. olesó** ajándékok ezret sorolja fel a Löfkovits Arthur és Társa, debreceni híres órás és ékszerész ezidei 26-ik évi nagy képes árjegyzéke. Hozassuk meg az árjegyzeket és bizonyára rendelni is fogunk a gyönyörű és jutányos újdonságokból.

Osevegések.

Kulisszatikok

A színházma annyira középpontján áll az érdeklődésnek, hogy kedves szolgálatot véltem tenni közönségünknek akkor, ha számot adok mindarról ami a színházak a bohém nép között történik: Fáradságot és ego potya jegyet vetttem tehát magamhoz és bekalandoztam a kulisszák birodalmát.

Novák Ilonát a prima söt primissimadonát éppen a „Vigóvegy” partitúrájának éneklésekor találtam. Egy magas cét keltett önkölnie, mikor Ujvári az első komikus. Mivel Novák kissé habozott, rászólt Ujvári: „Novák-d ki már!”

Ezt a szójátékot egy komikustól nem vettem nagyon zokon, de sikerét megirigyelte Kürthy, a kolonatur és mikor megintervjuholtam, hogy melyik a legszebb szerepe, azt felelte: „Azt én nem kürtölöm ki!”

Rajz Ödöntől szintén ezt kérdeztem. Rajz azt felelte, hogy legjobban szereti Szarvas koresmáros szerepét a dános rablógyilkosságban, mert az első felvonás végén már agyonlövik.

Bónyi József, a társulat tenorja és baritonja napoként kapja a rózsaszínű leveleket, melyben többkevesebb rajongással és helyesirási hibával randevura kérik. Ezek közt volt egy tömördek helyesirási hibát val megstilizált levél, melynek látára Bónyi felsőhaj-a Jánosvitézbeli Hagóval:

„Nem tud az irni, aki küldte s a ki küldte az biztosan szobalány.”

Alapi és Reil Rózi igen jóban vannak. Egy rosszmájú kartársuk megjegyezte róluk: „Nem tudom mire alapították ezek a barátságukat, mikor mindegyik folyton po-rell!”

A társulat két tagja öszezveszet és a vita helyében rángatták egymás fülét. Mikor szétválasztották őket, az egyik gúnyosan odaszól a társának: „Mégis te huztad a rövidebbet!”

Ezek a benyomások amiket a kulisszák mögött úgy kutyafuttában észleltem.

Ama hiedelemben gyűjtöm őket sekorba, hogy olvasó közönségünkre nem fognak rossz benyomást tenni.

iro.

Hirdetések

M. kir. posta és távirtda igazgatóság
Nagyvárad.

43065-1908.

Figyelmeztetés.

a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában.

A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldemé-

nyeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

Különösen szem előtt tartandók a következők:

1. Pénzt, ékszer, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad.

2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papír használandó.

Vászon vagy papírburkolattal bíró csomagokat, gömb nélküli zsinggel többszörösen és jó szorosan átkell kötni a zsinég keresztelési pontjain pedig peeszt-viaszal kell lezárni.

3. A címzésnél a címzett vezetékes keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb özv. stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának es lakhelyének pontos kitételére kiváló gond fordítandó, a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címrataiban ezenkívül a kerület, utca házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő.

A rendeltetési hely tüzetesen jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni és erősíteni.

A papírlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felele kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrát leesnek, elveszne, vagy pedig olvashatatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása útján a jelzett papírlapról leolvasható cím alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó nevét és lakását a csomagon lévő címrát felső részén is kiüntesse.

5. A személyszállító vonatok rendszeres közlekedésének biztosítása céljából f. évi december 19-től, 24-ig a postai csomagok nagyobb reszet a vasúti fővonalakon nem a rendszeres mozgópostákkal, hanem gyorstehervonatokban rendszeresített külön csomagszállító menetekkel szállítjuk. Ezen körülmény a nagy csomagok szállításában némi késleltetést idéz elő. Hogy a rendszerint ajándéktárgyakat tartalmazó postai csomagok mégis idejében rendeltetési helyükre szállíthatók legyenek kívánatos, hogy a közönség a csomagokat ne az utolsó napon, hanem egy két nappal előbb adja fel.

6. A csomagok tartalmát úgy a címraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szóló, élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.)

tartalmazó csomagok címrataira, nemkülönben az ilyen csomagokhoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség, és mennyiség szerint kiírandó, (pl. szalonna 2 kg., egy pulyka 3 kg., 1 liter bor stb.)

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Nagyvárad, 1908. dec. 4.

Siket Traján s. k.

649 szám.

1 08.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b. pesti IV. ker. kir. j. bíróságnak 1908. évi Sp. III. 1134/3 számú v. következtében Dr. Kóla Vilmos ügyvéd által képviselt Kallós Manó javára 178 K. 75 f. s. jár. erejéig 1908. évi november hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1328 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házbitorok, szikvizgép és szikviz üvegek nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverés a vaskóhi kir. járásbírósaág 1908. évi V. 391/2 számú végzése folytán 178 K. 75 f. tőkekövetelés ennek 1907. évi nov. hó 25. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 47 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Vaskóhn, alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi december hó 22-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a veni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Vaskóhn 1908. dec. hó 6. n.

Dubb Adolf

kir. bír. végrehajtó

649 sz.

908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. illetve az 1. 08. évi XII. t. c. 19 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi k. bír. járásbírósaág 1908. évi 5972 számú végzése következtében Papp Vazul ügyvéd által képviselt Viktoria Takarek és hitelfizetője javára 600 K. s. jár. erejéig 908. évi okt. hó 12. foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok u. m. fa épületek, szén és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a vaskóhi kir. bíróságnak 1908. évi V. 1472 sz. végzése folytán 60 kor. tőkekövetelés, ennek 907. évi dec. hó 11. napjától járó 5% kamatai, 1.30 0 váltódíj és eddig összesen 99 kor. 80 fillérben bíróilag megállapított költségek erejéig Korpenyeten alperes lakásán leendő megtartására 908. dec. 22-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a veni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XII. t. c. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vaskóhn, 908. dec. 6-án.

Dubb Adolf

kir. bír. végrehajtó.

Mit hozzon az angyal!

Nagy gondot ad a szülőknek, testvéreknek, rokonoknak és jó barátoknak jön a **Karácsony mit hozzon az angyal.** Mielőtt a halomszámra érkezett árjegyzékeket átlapozná kerem tekintse meg

Erdey István

karácsonyi nagy kiállítását!

Akkor meg fog győződni, hogy felesleges idegen helyről beszerezni szükségleteit, mert itt is lehet olcsón remek szép dolgokat beszerezni.

Állandó nagy raktár készlet: **Khinai ezüst, Nickel, Bronz, Alpaca, Majolika, Porcelán, Üveg, Bőr, Plüsch, Fa, Teracotta,** stb., diszmű és mű ipari árukból.

Remek és nagyválaszték gyermek játékokban fiúk és lányok részére babák, baba kocsik, hinta lovak, képes könyvek, puskák, zenélő tárgyak stb., száz meg száz féle gyermek játékok nagy raktára.

Legremekebb szebbnél szebb **karácsonyfa diszek Csillárok, Boák stb.**

Karácsonyfa cukorkák különlegességek és sütemények, Kittenő és olcsó karácsonyi **Thea, rumok, Khinai és Orosztheák, Thea sütemények, Liquaörök, magyar és francia Cognac, legfinomabb bonbon különlegességek, déli gyümölcsök stb., stb.**

Olcsó árakról előre is biztosítva,

tisztelettel

Erdey István.

Karácsonyi nagy kiállítás!

Karácsonyi nagy kiállítás!

Mit hozzon az angyal!

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsem a n. é. kö:önségnek b. tudomasára hozni, hogy 18 év óta feunálló

KÖNYVNYOMDÁMAT-, KÖNYV és PAPIRKERESKEDÉSEMET,

e napokban fogom (a gör. kalli. esperesi épület áttelehelyiségebe) áthelyezni. — Becses jóindulatukat továbbra is kérve

tisztelettel

SÜSSMANN LÁZÁR.

... KARÁCSONYRA és ...

... UJÉVRE ...

Névjegyeket

a legolcsóbb

árak mellett készít

Süss. Lázár

könyvnyomda,- könyv- és
papirkereskedés

BELÉNYES.

Keresek magyar irni
olvasó tudó egyént
telepkezelési állásra
Hollódi fatelepemhez.
Fizetés 80 kor. kész-
pénz. lakás, fűtés.

POLLITZER SIMON.

Herkules-szesz

Gyorsan és biztosan gyógyít,
csuzt, köszvényt, ideggyöngeséget,
oldalszurást, szaggatást, fej, fog,
hát, és derékfájást, zsábat, benu-
lást, kimerültséget, és más légvo-
mat vagy hűléstől eredő bajokat.

Kapható:

GÉCZY DEZSŐ

Órangyalhoz címzett gyógytárában
Belényes, — Piacz-tér.

Lukács

Nándor

orv. háza

Nagyvárad, Z. utca.

Széchenyi szállodával szemben.

Ajánlja dusan felszerelt butorraktárát.

Nagy választék modern asztalos- és

kárpito butorokban. Teljes lakás,

szálloda és kávéházi berendezések.

Szolid kivitel, olcsó árak. Tervek és

költségvetések díjtalanul.

**Szőlőoltvány, amerikai és
hazai vész eladási
hirdet. y.**

A nagyméltóságú Földmivölésügyi Ministerium
60900.1896. számú szokványrendelete szerint
válogatott első osztályú szima és gyökeres

**Ripária-Portalis. Rupestris-Mon-
ticola és Vitis-Solonis**

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra
nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfe-
lelő a legkiválóbb bor és csomaga faj

gyökeres fás s zöldoltványok

ugyszintén hazai szima és gyökeres vesszők ko-
rülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben
eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep

TAPOLCZA,

— (a Balaton mellett). —

Hirdetések

kiadóhivatalban jutányos árak
mellett felvétetnek,

Süssmann Lázár

könyv- és papirkereskedésében.

D. RÁCZ MIKSA

operateur gyermekkórházi sebész

test. gyenesítő intézete

NAGYVÁRAD,

Szilágyi Dezső-utca 10. sz.

Október elsejétől testgyenesítő

csoporthoz gyógytorna.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálo- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Mindenmü ügyvédi és közsegi
nyomatványok raktára, to-
vábbá: szépirodalmi művek, kör-
levelek, röpiratok, esketési- és el-
jegyzési meghívók, szinlapok, fal-
ragaszok stb. csinosan készíttetnek.

Süssmann Lázár

könyvnyomdai műintézete, könyvkötészet,
— könyv- és papirkereskedése.

Belényes. — Fő-tér.

□□□□

○

Alapított 1891.

Alapított 1891.

Nyomatott Süssmann L. könyvnyomdájában, Belényes.

Irodai berendezési különlegességek.
Papir- és írószerek dus raktára.
Kölcsönkönyvtár. o Legfinomabb
eesetek, festékek és rajzlapok. o
Tentatartók, bélyegző-párnák, réz-
betétes vonalzó kaphatók.